

Czasownik to be (być)

Teoria

Czasownik to be to jeden z najważniejszych czasowników w języku angielskim. Używamy go do mówienia o tym, kim ktoś jest, gdzie się znajduje oraz w jakim jest stanie. Jest nieregularny i ma trzy formy w czasie teraźniejszym:

- **I am**
- **You/We/They are**
- **He/She/It is**

1. Twierdzenia (Affirmative)

Osoba

I

You

He/She/It

We

They

Przykład

I am tired. – Jestem zmęczony.

You are a teacher. – Jesteś nauczycielem.

She is at home. – Ona jest w domu.

We are happy. – Jesteśmy szczęśliwi.

They are ready. – Oni są gotowi.

Jeśli mamy dwie osoby lub więcej, zawsze używamy *are*:

- Tom and I **are** friends.
- My sister and her husband **are** at the party.

2. Przeczenia (Negative)

Tworzymy, dodając *not* po czasowniku:

- I am **not** tired.
- She is **not** at school.
- They are **not** ready.

W codziennym języku najczęściej używamy krótszych form, bo brzmią naturalniej:

- I'm **not** tired.
- She **isn't** at school.
- They **aren't** ready.

Na początku nauki możesz używać dłuższych form, jeśli tak Ci wygodniej.

Jeśli chcesz coś podkreślić, możesz zaakcentować *not*:

She is not tired. (z naciskiem)

3. Pytania (Questions)

W pytaniach przedstawiamy czasownik przed podmiot:

- **Are** you tired?
- **Is** she at home?
- **Am** I late?

Jeśli pytanie zaczyna się od słowa pytającego (*Where, What, Why* itp.), układ wygląda tak:

- **Where** is your brother?
- **What** are you doing?

Możemy też tworzyć pytania negatywne, np.:

- **Aren't** you tired? – Czy nie jesteś zmęczony?

Pytania negatywne z „I”

W języku angielskim nie mówimy ~~Amn't I...~~?

Zamiast tego używamy **Aren't I...**? – to wyjątek w gramatyce.

Przykłady:

- **Aren't I late?** – Czy nie jestem spóźniony?
- **Aren't I right?** – Czy nie mam racji?

Amn't I można usłyszeć w niektórych dialektach (np. szkockim), ale w standardowym angielskim używa się tylko aren't I.

4. Uwaga na liczby pojedyncze i mnogie

W angielskim nie zawsze końcówka -s oznacza liczbę mnogą, a jej brak nie zawsze oznacza liczbę pojedynczą.

Słowa wyglądające jak pojedyncze, ale są mnogie:

- **people** (ludzie) → People are friendly.
- **police** (policja) → The police are here.
- **cattle** (bydło) → Cattle are in the field.

Słowa używane jako mnogie po polsku, ale w angielskim pojedyncze:

- **door** (drzwi) → The door is open.
- **news** (wiadomości) → The news is shocking.

5. Rzeczowniki niepoliczalne

Z rzeczownikami niepoliczalnymi (np. *money, furniture, information*) używamy *is*, mimo że po polsku są w liczbie mnogiej:

- Money **is** important.
- Furniture **is** expensive.
- Information **is** useful.

Dodatkowe informacje – dla bardziej zaawansowanych

1. Język codzienny i slang

W potocznej mowie, zwłaszcza w filmach, piosenkach czy na ulicy, możesz usłyszeć formy niepoprawne gramatycznie, ale w niektórych sytuacjach używane, np.:

- She don't be here often. (zamiast She isn't here often.)
- I ain't tired. (zamiast I'm not tired.)

ain't to potoczne słowo, które może oznaczać: am not, is not, are not, has not, have not.

Takie użycie jest możliwe tylko w niektórych sytuacjach. Nie używaj tego na egzaminach ani w oficjalnych sytuacjach — to slang.

Podsumowanie najważniejszych zasad:

- *am / is / are* zależy od osoby i liczby.
- w pytaniach czasownik idzie przed podmiot.
- słowa typu people czy police wymagają *are* mimo braku -s.
- słowa typu door, news, money → *is*.
- skróty są naturalniejsze w mowie.
- slang typu ain't jest używany w mowie potocznej, ale nie formalnej.

Exercise 1

Wstaw odpowiednią formę (*am / is / are*).

- 1.1 I ____ a teacher.
- 1.2 She ____ at home today.
- 1.3 Tom and I ____ ready.
- 1.4 The door ____ open.
- 1.5 People ____ friendly here.
- 1.6 My cat ____ hungry.
- 1.7 The police ____ outside.
- 1.8 Furniture ____ expensive in this shop.
- 1.9 Money ____ important, but not everything.
- 1.10 You ____ always on time.

Exercise 2.

Ułóż pytania.

- 2.1 She / happy _____ ?
- 2.2 They / at work _____ ?
- 2.3 You / a student _____ ?
- 2.4 It / cold today _____ ?
- 2.5 Tom and I / late _____ ?

Exercise 3.

Ułóż przeczenia (skrót lub pełna forma)

3.1 I _____ (not) tired.

3.2 She _____ (not) at school.

3.3 They _____ (not) ready.

3.4 The door _____ (not) closed.

3.5 We _____ (not) from Italy.

Exercise 4.

Wstaw brakujące słowa:

4.1 _____ you tired? (aren't / isn't)

4.2 _____ she busy? (isn't / aren't)

4.3 _____ they from France? (aren't / isn't)

4.4 _____ I right? (aren't / amn't)

4.5 _____ it too late? (isn't / aren't)

Answer Key

Exercise 1.

- 1.1 I am a teacher.
- 1.2 She is at home today.
- 1.3 Tom and I are ready.
- 1.4 The door is open.
- 1.5 People are friendly here.
- 1.6 My cat is hungry.
- 1.7 The police are outside.
- 1.8 Furniture is expensive in this shop.
- 1.9 Money is important, but not everything.
- 1.10 You are always on time.

Exercise 2

- 2.1 Is she happy?
- 2.2 Are they at work?
- 2.3 Are you a student?
- 2.4 Is it cold today?
- 2.5 Are Tom and I late?

Exercise 3

- 3.1 I 'm not/ am not tired.
- 3.2 She isn't / is not at school.
- 3.3 They aren't / are not ready.
- 3.4 The door isn't / is not closed.
- 3.5 We aren't / are not from Italy.

Exercise 4.

- 4.1 Aren't you tired?
- 4.2 Isn't she busy?
- 4.3 Aren't they from France?
- 4.4 Aren't I right? (wyjątek – nie mówimy „Amn't I")
- 4.5 Isn't it too late?